

CONCERTS al MuVIM

24/10/21

LA GUIRLANDE

Spanish Travelling Virtuosi

Virtuosos viatgers espanyols
a l'Europa de la Il·lustració

CONCERTS al MuVIM

Spanish Travelling Virtuosi. Virtuosos viatgers espanyols a l'Europa de la Il·lustració

Diumenge 24 d'octubre de 2021, a les 12 hores. Sala d'Actes del MuVIM

Intèrprets: La Guirlande. Luis Martínez (traverso); Lathika Vithanage (violí); Ester Domingo (violoncel); Pablo FitzGerald (guitarra barroca); Joan Boronat (clave).

PROGRAMA

Joan Baptista Pla (1720-1773)

Sonata per Flauto, Violino e Basso en Do major, III-28 (*Sei Sonata per Flauto, Violino e Basso del Sig. Giovanni Plà*. Gènova, 1762)¹

- I. Andantino
- II. Minuetto

Joaquín Nicolás Ximénez Brufal (1742-1791?)

Sonata per a violí i baix continuu en Sol major (*Six solos for a Violin. Composed and humbly Dedicated to the Right Honourable the Earl of Sandwich*. Londres, 1772)²

- I. Allegro
- II. Adagio
- III. Presto ma non troppo

Giacomo Facco (1676-1753)

Sinfonia di Violoncello N° 9 en La menor (*Sinfonie e balletti a due violoncelli*, Madrid, ?)³

- I. Adagio
- II. Corrente
- III. Largo
- IV. Giga

Joan Baptista Pla

Sonata IV en Do major per a flauta, violí i baix continuu, III-1 (*Six Sonates en Trio Pour deux Violons et Basse. Les dits Trio peuvent se joüer Sur le Hautbois Flute et pardessus de Viole*. París, 1759)⁴

- I. Allegretto
- II. Cantabile Largo Sostenuto
- III. Allegretto

Felipe Lluch (?)

Sonata for y Flauto Traversa by Sig. Filippo Llugue en Re major

- I. Prestaello
- II. Piacevole
- III. Presto

Joan Cabanilles (1644-1712)

Corrente Italiana

Joan Baptista Pla (1720-1773)

Sonata per Flauto, Violino e Basso en Re major, III-28 (*Sei Sonata per Flauto, Violino e Basso del Sig. Giovanni Plà*. Gènova, 1762)¹

- I. Andantino
- II. Presto

¹ Recuperació patrimonial. Biblioteca del "Conservatorio di Musica Niccolò Paganini". Gènova

² Recuperació patrimonial. Biblioteca Digital Hispánica. Biblioteca Nacional de Espanya. Madrid

³ Recuperació patrimonial. Biblioteca *Marziana de Venezia*. Venècia

⁴ Recuperació patrimonial. *Gallica. Bibliothèque nationale de France*. París

El segle XVIII, Segle de les Llums, està marcat principalment pel moviment de la Il·lustració, que va tenir una gran influència en tots els aspectes de la vida de l'època. El seu marcat caràcter humanista i cosmopolita va fer que aristòcrates, intel·lectuals i artistes viatjaren lliurement entre els diferents països d'Europa.

A causa de l'ascens d'una puixant classe mitjana, el segle XVIII va assistir als primers passos d'un procés de popularització de les arts. El fet que el sistema de mecenatge tradicional dut a terme principalment per reis i nobles es trobava en decadència, va contribuir decisivament a l'aparició d'aquell públic modern. Des del punt de vista musical, els concerts públics destinats a una audiència més heterogènia van començar a rivalitzar amb els antics concerts privats duts a terme en les corts. En ciutats com París, Leipzig, Londres, Viena i Dublín, van aparèixer el que podríem denominar els primers concerts públics, vistos des del nostre punt de vista actual.

En aquest context va aparèixer la figura de l'instrumentista virtuós. Encara que els cantants d'òpera portaven ja quasi un segle treballant sota aquest sistema, les oportunitats per als instrumentistes eren més aviat escasses. És sobretot a mitjan segle XVIII quan aquesta figura fa eclosió definitivament. La principal diferència entre aquests virtuosos i els seus predecessors és que els nous virtuosos no van residir tant en una cort particular, sinó que van passar part de la seua vida viatjant d'una ciutat a una altra presentant les seues pròpies obres, peces escrites especialment per a ells mateixos. Aquests viatges van permetre als músics no sols tocar més concerts i guanyar més diners, sinó també fer estimulants contactes, aprendre noves idees i estils musicals, o potser trobar editors per a les seues noves composicions.

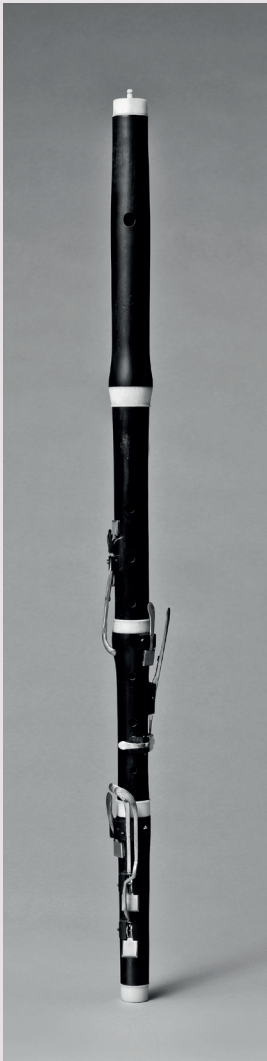
Si bé Espanya no és considerada un dels principals centres musicals europeus del segle XVIII, és cert que tampoc estava mancada de grans músics i d'importants virtuosos de l'època, molts dels quals tingueren eixe caràcter cosmopolita abans esmentat de la Il·lustració, decidint viatjar més enllà de les fronteres pàtries a la recerca d'èxit i de noves i estimulants experiències. Un bon exemple, seran els germans ►

► Josep i Joan Baptista Pla, probablement els virtuoses espanyols del segle XVIII més reconeguts a nivell internacional. Considerats uns grans virtuoses de l'oboè, els seus nombrosos viatges els van portar a llocs tan diversos com París, Londres, Lisboa, Stuttgart, Madrid i el nord d'Itàlia, tenint un gran èxit allà per on passaven.

El violinista alacantí Joaquín Nicolás Ximénez Brufal va renunciar en 1763 a la seua plaça de segon violí en la capella de la seua ciutat natal per a dirigir-se a Londres a la recerca d'èxit i un ambient musical més enriquidor. Seria en aquesta ciutat on publicaria les seues *Six solos for a Violin. Composed and humbly Dedicated to the Right Honourable the Earl of Sandwich*, una obra que posa de manifest l'elevat nivell tècnic i musical que el mateix Nicolás Ximénez havia d'atorgar. Un nivell que, si bé en aquesta ocasió en la flauta travessera, Felipe Lluch també havia de posseir. Desafortunadament, pocs són les dades que es coneixen de la seua vida, existint una certa controvèrsia sobre els seus orígens. No són pocs els que veuen una estreta relació entre Felipe Lluch i Filippo Rugeix, conegut flautista italià que va participar en *Les Concerts Spirituels* de París en 1753, i que va publicar algunes de les seues obres en el mateix París i a Londres, i del qual conservem obres en el *Palacio Real de Madrid*. Encara que el seu origen continuarà sent un misteri, el que sembla quedar fora de dubte és el seu gran domini de l'instrument, a tenor de la dificultat de la seua *Sonata for y Flauto Traversa* by Signor Filippo Lluce, trobada en la British Library de Londres.

Nascut a Venècia en 1676, Giacomo Facco va arribar a Madrid en 1720 amb la intenció de marxar a la cort de Lisboa. No obstant això, la seua qualitat musical no va passar desapercebuda per als membres de la cort de Felip V, i després de superar una prova va ser contractat com a violinista de la Capella Real i com a mestre de música de l'Infant don Luis. Facco va pertànyer a la cort dels Borbons fins a l'últim dia de la seua vida en 1753. No obstant això, l'arribada del famós *castrato* Carlo Borschi, *Farinelli*, va eclipsar a tots els altres músics que es trobaven treballant per a la família reial.

Malgrat això, a aquest període de la seua vida a Madrid pertanyen les seues *Sinfonias di violoncello*, custodiades a la Biblioteca Marziana de Venècia i recuperades pel violoncel·lista espanyol Guillermo Turina, a qui volem agrair la cessió de la *Sinfonia di violoncello IX* en La menor. Una obra que demostra la gran qualitat musical que el músic venecià atresorava.

Poc se sap de la vida de Joan Cabanilles abans del seu nomenament com a organista de la catedral de València en 1665. Encara que algunes fonts asseguruen que Cabanilles va viatjar en diverses ocasions a França per a tocar en diverses festes religioses, no existeixen dades que confirmen aquestes hipòtesis. De la mateixa manera, encara que no podem assegurar la presència de Cabanilles en cap país estranger, sí que es pot confirmar la presència de composicions seues en diversos països europeus i fins i tot a les Amèriques. No obstant això, no conservem ni una sola obra de l'organista d'Alghemesí ni en manuscrit autògraf ni en publicacions de l'època, sinó tan sols còpies atribuïdes a presumptes alumnes o persones del seu entorn. Pel que fa a la "Corrente italiana", les investigacions realitzades sobre aquesta obra reforcen la hipòtesi que Cabanilles no és el seu autor original. Els seus trets estilístics respondrien a un procés d'adaptació per a l'òrgan de peces que foren compostes inicialment per a clau, tal com s'observa en obres d'autors com Kerll o Froberger copiades en fonts que contenen també obres de Cabanilles.

Luis Martínez Pueyo

LA GUIR LAN DE

Fundat per Luis Martínez Pueyo durant la seua estada en la *Schola Cantorum Basiliensis*, *La Guirlande* és un dels ensembles especialitzats en interpretació historicista de la música dels segles XVIII i XIX més versàtils del panorama actual. Guardonats amb el Premi *GEMA 2018* al Millor Grup Jove, el segon premi en els *CREAR18* a Joves Talents Aragonesos, així com guanyadors de diversos concursos internacionals com el *XVIII Biagio-Marini Wettbewerb* i el *V Concurso Internacional de Música Antigua de Gijón*, el repertori de *La Guirlande* es centra en aquella música del segle XVIII i XIX on la flauta exerceix un paper fonamental.

La Guirlande compta amb músics de reconegut prestigi en el camp de la interpretació historicista. Formats en algunes de les escoles més importants del món en l'àmbit de la música antiga, tots ells col·laboren amb ensembles i orquestres de renom a nivell europeu i internacional. Des de la seua fundació, *La Guirlande* ha participat en importants festivals a nivell europeu.

La Guirlande pren el seu nom d'un dels principals símbols del Déu Apol·lo, signe de glòria i reconeixement en les arts, la saviesa i els jocs.

RESTRICCIONS ESPECIALS D'AFORAMENT PER LA COVID-19

CONCERTS al MuVIM

ENTRADA GRATUÏTA · AFORAMENT LIMITAT

MuVIM. Carrer Quevedo 10, València · 963 883 730

www.muvim.es

- Les entrades començaran a repartir-se una hora abans de l'inici de l'esdeveniment al vestíbul del museu. Només es donaran dos entrades per persona.

- Sense entrada no es podrà accedir a la sala.

- Cal fer ús de l'hidrogel.

- Cal dur la mascareta posada durant tot el concert.

- Cal guardar en tot moment la distància social.

- Cal romandre assegut i no moure la cadira durant tot el concert.

